

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Філологічний факультет освітніх технологій

Кафедра української філології

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Освітня програма	Українська мова і література, англійська мова

Форма здобуття освіти	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	1
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	залік

Програма навчальної педагогічної практики з української мови і літератури для студентів I курсу (другого (магістерського) рівня вищої освіти) філологічного факультету освітніх технологій. Спеціальність 014 Середня освіта, предметна спеціальність 014.01 Українська мова і література, освітня програма Українська мова і література, англійська мова. Форма здобуття освіти денна / Попова О.А., Кудіна В. В. Київ: КНЛУ, 2024. 39 с.

Розробники:

Попова О.А., доцент кафедри української філології, кандидат педагогічних наук, доцент;

Кудіна В. В., доцент кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Рускуліс Л. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського;

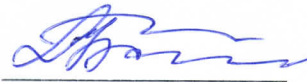
Кушнір Т. І., кандидат педагогічних наук, старший учитель, учитель Українського коледжу імені В. О. Сухомлинського м. Києва.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми завідувач кафедри української філології, доктор філологічних наук, професор Баган М.П.

СХВАЛЕНО на засіданні кафедри української філології 8 серпня 2024 р., протокол № 1.

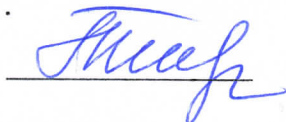
Завідувач кафедри:

Мирослава БАГАН

СХВАЛЕНО на засіданні вченої ради філологічного факультету освітніх технологій 19 серпня, протокол № 1.

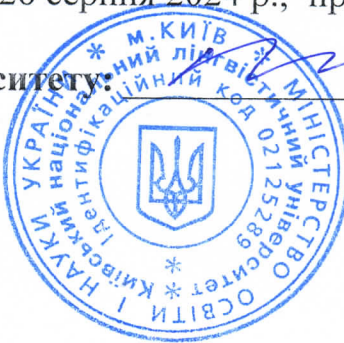
Голова вченої ради факультету

Марія ПИСАНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні вченої ради Київського національного лінгвістичного університету 26 серпня 2024 р., протокол № 2.

Голова вченої ради Університету:

 Роман ВАСЬКО

Пояснювальна записка

Навчальна педагогічна практика з української мови і літератури для студентів I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти є компонентом формування і розвитку професійно-педагогічних навичок та умінь майбутнього учителя української мови і літератури. Реформування сучасної освіти передбачає не лише оновлення змісту навчання, а й оволодіння новими технологіями і підходами, що дозволяють на новому якісному рівні (або в нових умовах онлайн навчання, з використанням дистанційних технологій) здійснювати освітній процес. Саме практика стає підґрунтям для оволодіння методами дослідження, коли студент вчиться розв'язувати складні проблеми, самостійно приймати рішення, спостерігати, накопичувати або створювати навчальний матеріал.

З урахуванням компетентнісного підходу метою професійної підготовки майбутніх філологів є набуття досвіду педагогічної діяльності в умовах, максимально наближених до практичної роботи вчителя. Мається на увазі оволодіння методами формування навичок самостійної роботи, не лише засвоєння певного обсягу теоретичних знань, вироблення умінь і навичок здійснення навчальної діяльності, а й здатності застосовувати їх в нестандартних умовах, вміння швидко і професійно реагувати в ситуаціях безперервної викладацької діяльності.

Передумовами для проходження педагогічної практики є системне вивчення теоретичного матеріалу на лекційних заняттях, вироблення умінь і навичок здійснення навчальної діяльності на практичних заняттях відповідно до освітньо-професійної програми і кваліфікаційних вимог. Виконання практичних завдань, моделювання ситуацій, наближених до роботи вчителя, сприятимуть легшому виконанню обов'язків учителя під час подальшої педагогічної практики студентів.

Мета і завдання практики

Метою навчальної педагогічної практики з української мови і літератури для студентів I курсу другого (магістерського) рівня освіти є оволодіння сучасними методами, формами та засобами викладання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти, формування в них основ методичної теорії, професійних навичок та умінь для розв'язання конкретних методичних завдань в умовах реального освітнього процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Завдання (навчальні цілі) навчальної педагогічної практики з української мови і літератури полягають у формуванні у здобувачів освіти другого (магістерського) рівня *компетентностей*, а саме:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання й проблеми в освітній галузі із застосуванням загальних

психолого-педагогічних теорій, методів навчання української мови і літератури, англійської мови, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК 5. Здатність до критичного мислення, генерування нових ідей (креативність), виявлення та розв'язання проблем; ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

ЗК 6. Здатність здійснювати дослідницьку діяльність з дотриманням принципів академічної доброчесності з метою отримання нових знань шляхом застосування методів наукового пізнання, творчого підходу до постановки цілей, планування, прийняття рішень, аналізу та оцінки результатів дослідницької діяльності (дослідницька компетентність).

ЗК 7. Здатність до постійного особистісного і професійного вдосконалення і розвитку, до навчання впродовж усього життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність дотримуватися сучасних норм української й англійської мов в усному та писемному спілкуванні з урахуванням комунікативної ситуації та відповідно до етичних і моральних норм суспільства.

ФК 2. Здатність використовувати в професійному спілкуванні знання про українську й англійську мови як особливі знакові системи, їхню природу, функції, рівні та забезпечувати формування українсько- та англійськомовної комунікативної компетентності учнів.

ФК 3. Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики й культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів,

сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

ФК 4. Здатність моделювати зміст навчання української й англійської мов та української літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ФК 5. Здатність провадити інтегроване навчання; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності, критичне мислення й формувати ціннісні ставлення.

ФК 6. Здатність добирати й використовувати сучасні ефективні методики, методи, технології та засоби навчання, виховання й розвитку учнів з урахуванням індивідуальних особливостей учнів; оцінювати та здійснювати моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

ФК 7. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, шукати й критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній і науково-дослідницькій діяльності.

ФК 8. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси й застосовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК 9. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності учнів; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ФК 10. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

ФК 11. Здатність усвідомлювати власний емоційний стан і керувати ним; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати і поцінювати взаємозалежність людей у глобальному світі, ураховуючи культурні та особистісні відмінності усіх учасників освітнього процесу.

ФК 12. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно орієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі та залучення до нього батьків на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК 13. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів кожного учня в освітньому процесі, а також надавати педагогічну підтримку учням з особливими освітніми потребами.

ФК 14. Здатність використовувати здоров'язбережувальні технології та організовувати безпечне освітнє середовище, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу та формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності

ФК 15. Здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 16. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу з української мови і літератури, англійської мови та планувати його.

ФК 17. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів засобами української й англійської мов, української літератури; використовувати різні види та форми навчально-пізнавальної діяльності.

ФК 18. Здатність здійснювати оцінювання та аналізувати результати навчання учнів з французької і другої іноземної мови та зарубіжної літератури, а також забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

ФК 19. Здатність обґрунтовувати, планувати та здійснювати дослідження, аналізувати й узагальнювати його результати; апробувати й оприлюднювати їх у формі наукових доповідей та публікацій, дотримуючись правил і норм академічної доброчесності; впроваджувати результати досліджень в освітній процес.

ФК 20. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі та інтегрувати інновації у власну педагогічну діяльність; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

ФК 21. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, керівництва тощо).

ФК 22. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності й визначати індивідуальні професійні потреби.

Програмні результати проходження навчальної педагогічної практики з української мови і літератури

ПРН 3. Здатність використовувати мовні засоби, підходи і стратегії розвитку комунікативних умінь учнів з української і англійської мов в освітньому процесі.

ПРН 5. Здатність визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їхніх освітніх потреб; застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час підготовки та проведення навчальних занять; формувати в учнів предметні й ключові компетентності, застосовувати технології розвитку критичного мислення.

ПРН 6. Здатність визначати цілі й прогнозувати результати освітнього процесу з формування предметних та ключових компетентностей учнів на різних етапах навчання, добирати та моделювати його зміст на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів.

ПРН 7. Здатність планувати освітній процес, розробляти навчальні заняття з української мови, української літератури, англійської мови, інтегрованих курсів і виховні заходи різних типів, зокрема й для проведення в дистанційному або змішаному режимі, застосовувати сучасні та інноваційні технології, визначати методи і прийоми навчання; аналізувати, добирати і розробляти засоби навчання залежно від поставленої освітньої мети, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів.

ПРН 8. Здатність визначати цілі та об'єкти контролю, розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання, застосовувати різні види оцінювання, зокрема формувальне для підтримки учнів з урахуванням компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів, здійснювати моніторинг результатів навчання.

ПРН 9. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук інформації й критично її осмислювати, оперувати нею у професійній і науково-дослідницькій діяльності; послуговуватися відкритими електронними (цифровими) освітніми технологіями для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо.

ПРН 10. Здатність застосовувати наявні й розробляти нові електронні освітні ресурси для забезпечення потреб різних форм навчання, зокрема дистанційного та змішаного, з урахуванням реалій сучасних комунікацій, освітніх потреб та індивідуальних особливостей учнів.

ПРН 11. Здатність планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та інших особливостей учнів (їхніх здібностей, інтересів, потреб, можливостей і досвіду) та мотивувати учнів до навчально-пізнавальної діяльності; складати (брати участь у складанні) індивідуальну програму розвитку та/або індивідуальний навчальний план учня (за потреби), сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів.

ПРН 12. Здатність використовувати стратегії, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності учнів, а також надавати відповідні рекомендації батькам, іншим вчителям щодо застосування цих стратегій.

ПРН 13. Здатність використовувати способи самозбереження психічного здоров'я, управляти власними емоціями, конструктивно реагувати на стрес, запобігати конфліктам в освітньому процесі; взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, враховуючи культурні та особистісні відмінності, принципи недискримінації та дотримуючись етики спілкування.

ПРН 15. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища та формувати сприятливу атмосферу в класі, що базується на взаємопідтримці між учнями, батьками та іншими вчителями; добирати або створювати засоби навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб кожного учня; залучати батьків і учнів до створення безпечного освітнього середовища.

ПРН 17. Здатність організувати освітній процес з української мови, української літератури, англійської мови, інтегрованих курсів; застосовувати

різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів з урахуванням їхніх вікових та інших індивідуальних особливостей з метою забезпечення якості освіти; здійснювати пошук нових сучасних форм організації навчання і використовувати їх у педагогічній діяльності.

ПРН 18. Здатність формувати активну й національно-свідому громадянську позицію учнів, інтерес і повагу до надбань української лінгвокультури, готовність її примножувати й пропагувати в міжкультурному спілкуванні.

ПРН 19. Здатність виявляти проблеми в освітньому процесі, ініціювати дослідження, визначати його цілі, завдання та етапи, добирати відповідні методи дослідження; організовувати, проводити експеримент та інтерпретувати його результати; готувати звіт, презентацію, доповідь, тези за результатами наукового дослідження з дотриманням академічної доброчесності; апробувати результати науково-дослідницької діяльності на науково-практичних конференціях.

ПРН 20. Здатність досліджувати освітні інновації, диференційовано та індивідуалізовано застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання; визначати ефективність їх застосування в освітньому процесі з урахуванням потреб та інтересів учнів.

Студенти-практиканти мають

знати:

- основні положення сучасних концепцій та теорій навчання, внесок провідних учених педагогів і методистів у теорію та практику навчання української мови і літератури у ЗЗСО;
- принципи навчання, їх специфіку; основні класифікації методів, прийомів та засобів навчання (недоліки і переваги кожної);
- технологічні тенденції в освіті, суть понять «технологія», «освітня технологія», «педагогічна технологія» та їх класифікації;
- стандартизовані та інноваційні форми організації навчання у ЗЗСО;
- особливості уроку як основної форми освітнього процесу;
- специфіку розроблення плану-конспекту уроку;
- правила раціонального поєднання на занятті колективних (групові, парні, фронтальні) та індивідуальних форм роботи з урахуванням особливостей кожної з них;

уміти:

- співпрацювати з учнями, учителями, класними керівниками, шкільними психологом, соціальним працівником школи, бібліотекарями, батьківським колективом тощо;
- здійснювати поточне і перспективне планування педагогічної діяльності (навчальної і позакласної роботи з предмета, колективної діяльності учнів тощо);

- спостерігати й аналізувати навчально-виховну роботу, корегувати її;
- організовувати й проводити науково-педагогічні, психологічні, фахові дослідження;
- самостійно оцінювати якість своєї роботи і власні досягнення, бачити помилки і вміти визначати шляхи їх подолання.
- добирати найбільш ефективні методи, прийоми і засоби навчання відповідно до теми і мети уроку;
- робити аналіз та самоаналіз уроку;
- вести цілеспрямоване спостереження за навчальним процесом, робити психолого-педагогічний аналіз уроків мови і літератури;
- спостерігати, вивчати і узагальнювати кращий досвід вчителів-словесників і використовувати ці знання під час створення власних методичних розробок;
- планувати, розробляти і проводити позакласні заходи з української мови і літератури.

Права і обов'язки студентів-практикантів

Студенти-практиканти мають право отримати максимальний обсяг інформації щодо особливостей проведення практики (термінів, переліку звітних документів за результатами практики, обов'язкових матеріалів, що будуть супровідними для визнання їхньої роботи успішною і позитивною тощо).

Керівник практики у кожному конкретному закладі загальної середньої освіти має максимально забезпечити розподіл за кожним студентом окремого класу для відвідування і аналізу уроків української мови і літератури. Студенти відповідно мають право розподілити свій робочий день так, щоб повністю виконати програму і норми практики, але не виконувати зайвих (понаднормових) функцій помічника вчителя.

Тому студенти-практиканти мають право (за погодженням з керівником практики) розподілити свій робочий тиждень / день таким чином, щоб витрачений час був використаний максимально ефективно і з користю.

Права і обов'язки керівників від бази практики

Керівники закладу загальної середньої освіти відповідають за безпечні умови для учнів під час навчальних занять, за життя і здоров'я усіх учасників освітнього процесу. Відповідно керівники закладу мають право постійно моніторити, як відбувається педагогічна практика у закладі, наскільки ефективною і насамперед позитивною є діяльність студентів (чи безпечним для учнів є освітній процес, керований студентами-практикантами). Керівники закладу освіти залишають за собою право розподілити певні класи (вчителів і класних керівників) за кожним студентом, визначити вдалі дати для проведення позааудиторних, виховних заходів, формат спілкування з вчителями закладу освіти (колективний, індивідуальний, консультативний, педагогічне наставництво та ін.).

Заклад освіти – це єдиний колектив, в якому керівники закладу залишають за собою право вимагати від усіх учасників освітнього процесу виконання чітких правил поведінки і освітньої діяльності.

Система моніторингу практики з боку кафедр і деканату факультету

Так само, як керівники закладу загальної середньої освіти відповідають за безпечні умови для учнів під час навчальних занять, завідувачі кафедр і керівництво деканату Університету мають право контролювати і моніторити діяльність студентів, керівників практик, участь інших стейкхолдерів у цьому активному педагогічному процесі практичної підготовки.

Відбувається такий моніторинг через проведення поетапного звітування керівників практики, які за чітко продуманим графіком постійно під час практики подають матеріали (інформація про педагогів – наставників для студентів, фінансові відомості за підписом керівника закладу освіти, розподіл студентів за вчителями, класами тощо).

Крім того, відбувається постійне спілкування завідувача кафедри, керівництва деканату університету з керівником навчальної педагогічної практики, оскільки діяльність студентів КНЛУ є результатом спільної багаторічної роботи усього колективу деканату / університету і є показником високої професійної спроможності випускників другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Загальний обсяг навчальної педагогічної практики української мови і літератури відповідно до навчального плану становить 3 кредити ЄКТС; 90 годин.

Очікувані результати навчальної педагогічної практики

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1.	Знати особливості нормативних документів, що регламентують діяльність ЗЗСО, учителів української мови і літератури, головні підходи щодо вдосконалення навчальної, виховної, методичної і наукової роботи на основі державних освітніх стандартів, знати вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти, типовими освітніми програмами; володіти змістом навчальних предметів українська мова та література, інтегрованих курсів.	Відвідування демонстраційних уроків, їх обговорення. Методи: пояснювально-ілюстративні, інтерактивні, проєктні, інформаційно-комп'ютерні.	Усна співбесіда. Аналіз відвіданих уроків вчителів та освітніх платформ, відео уроків. Демонстрація розроблених планів-конспектів уроку.

1.2.	Знати методики і технології моделювання змісту навчання; традиційні та інноваційні форми, методи та засоби навчання, виховання і розвитку учнів різних вікових груп засобами освітньої галузі, навчального предмета (інтегрованого курсу); технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу); зміст і особливості технологій і методик особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів інноваційні педагогічні технології навчання і виховання у ЗЗСО; форми, види і способи контролю й оцінювання рівня сформованості різних видів компетентностей.	Планування та проведення пробних уроків (фрагментів). Відвідування демонстраційних уроків, їх обговорення Методи: моделювання проблемних ситуацій, інтерактивні, навчання у співпраці	Індивідуальний контроль. Усна співбесіда. Самоаналіз пробних уроків. Аналіз відвіданих уроків вчителів та освітніх платформ, відео уроків. Демонстрація розроблених планів-конспектів уроку.
2.1.	Обирати й використовувати ефективні прийоми і методи навчання та контролю учнів; аналізувати й узагальнювати передовий досвід навчання української мови і літератури у ЗЗСО.	Відвідування та аналіз уроків української мови та літератури	Індивідуальний контроль. Перевірка матеріалів і завдань. Аналіз (самоаналіз) уроків і оцінювання (самооцінювання).
2.2.	Формувати загальну стратегію розвитку особистості учня, вивчення української мови і літератури у ЗЗСО, форму, а також застосовувати набуті теоретичні знання та сформовані навички.	Підготовка планів-конспектів уроків за визначеними темами.	Індивідуальний контроль. Аналіз (самоаналіз) уроків і оцінювання (самооцінювання).
3.1.	Здатність співпрацювати з іншими вчителями, батьками, учнями ЗЗСО для реалізації колективного професійного завдання. Уміння готувати навчально-методичні матеріали, засоби навчання.	Виготовлення навчально-методичних матеріалів.	Індивідуальний контроль.
4.1.	Уміти застосовувати набуті теоретичні знання та сформовані навички, постійно удосконалювати свою професійну компетентність та реалізувати особистий творчий потенціал. Автономність під час виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань.	Самостійна робота, індивідуальна робота.	Індивідуальний контроль. Демонстрація електронної презентації. Звіт студента.

Співвідношення очікуваних результатів навчальної педагогічної практики із програмними результатами практики:

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання з дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
ПРН 3. Здатність використовувати мовні засоби, підходи і стратегії розвитку комунікативних умінь учнів з української і англійської мов в освітньому процесі.				+	+	+
ПРН 5. Здатність визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їхніх освітніх потреб; застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час підготовки та проведення навчальних занять; формувати в учнів предметні й ключові компетентності, застосовувати технології розвитку критичного мислення.	+	+	+	+		
ПРН 6. Здатність визначати цілі й прогнозувати результати освітнього процесу з формування предметних та ключових компетентностей учнів на різних етапах навчання, добирати та моделювати його зміст на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів.	+	+	+	+	+	
ПРН 7. Здатність планувати освітній процес, розробляти навчальні заняття з української мови, української літератури, англійської мови, інтегрованих курсів і виховні заходи різних типів, зокрема й для проведення в дистанційному або змішаному режимі, застосовувати сучасні та інноваційні технології, визначати методи і прийоми навчання; аналізувати, добирати і розробляти засоби навчання залежно від поставленої освітньої мети, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів.	+	+	+	+	+	+
ПРН 8. Здатність визначати цілі та об'єкти контролю, розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання, застосовувати різні види оцінювання, зокрема формувальне для підтримки учнів з урахуванням компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів, здійснювати моніторинг результатів навчання.	+	+	+	+	+	+
ПРН 9. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук інформації й критично її осмислювати, оперувати нею у професійній і науково-дослідницькій діяльності; послуговуватися відкритими електронними			+	+	+	+

(цифровими) освітніми технологіями для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо.						
ПРН 10. Здатність застосовувати наявні й розробляти нові електронні освітні ресурси для забезпечення потреб різних форм навчання, зокрема дистанційного та змішаного, з урахуванням реалій сучасних комунікацій, освітніх потреб та індивідуальних особливостей учнів.	+	+	+	+	+	+
ПРН 11. Здатність планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та інших особливостей учнів (їхніх здібностей, інтересів, потреб, можливостей і досвіду) та мотивувати учнів до навчально-пізнавальної діяльності; складати (брати участь у складанні) індивідуальну програму розвитку та/або індивідуальний навчальний план учня (за потреби), сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів.	+	+	+		+	+
ПРН 12. Здатність використовувати стратегії, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності учнів, а також надавати відповідні рекомендації батькам, іншим вчителям щодо застосування цих стратегій.			+	+	+	+
ПРН 13. Здатність використовувати способи самозбереження психічного здоров'я, управляти власними емоціями, конструктивно реагувати на стрес, запобігати конфліктам в освітньому процесі; взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, урахуовуючи культурні та особистісні відмінності, принципи недискримінації та дотримуючись етики спілкування.			+	+	+	+
ПРН 15. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища та формувати сприятливу атмосферу в класі, що базується на взаємопідтримці між учнями, батьками та іншими вчителями; добирати або створювати засоби навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб кожного учня; залучати батьків і учнів до створення безпечного освітнього середовища.	+		+	+	+	
ПРН 17. Здатність організовувати освітній процес з української мови, української літератури, англійської мови, інтегрованих курсів; застосовувати різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів з урахуванням їхніх вікових та інших індивідуальних особливостей з метою забезпечення якості освіти; здійснювати	+	+	+	+	+	+

пошук нових сучасних форм організації навчання і використовувати їх у педагогічній діяльності.						
ПРН 18. Здатність формувати активну й національно-свідому громадянську позицію учнів, інтерес і повагу до надбань української лінгвокультури, готовність її примножувати й пропагувати в міжкультурному спілкуванні.	+	+	+	+	+	
ПРН 19. Здатність виявляти проблеми в освітньому процесі, ініціювати дослідження, визначати його цілі, завдання та етапи, добирати відповідні методи дослідження; організовувати, проводити експеримент та інтерпретувати його результати; готувати звіт, презентацію, доповідь, тези за результатами наукового дослідження з дотриманням академічної доброчесності; апробувати результати науково-дослідницької діяльності на науково-практичних конференціях.		+	+	+	+	+
ПРН 20. Здатність досліджувати освітні інновації, диференційовано та індивідуалізовано застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання; визначати ефективність їх застосування в освітньому процесі з урахуванням потреб та інтересів учнів.		+	+	+	+	+

Зміст практики

Навчальна педагогічна практика української мови і літератури в системі підготовки студентів другого (магістерського) рівня є компонентом формування і розвитку професійно-педагогічних навичок та умінь учителя української мови і літератури в ЗЗСО; ознайомлення з сучасним станом освітньої роботи у школі; вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності майбутніх учителів; вміння проводити методичний аналіз і добирати навчальний матеріал та засоби унаочнення для практичних занять з української мови й літератури у ЗЗСО; використовувати ефективні методи й прийоми навчання та контролю за рівнем знань учнів ЗЗСО; аналізувати і узагальнювати передовий досвід викладання української мови і літератури в школі; укладати плани-конспекти уроків української мови та літератури.

Програма навчальної педагогічної практики української мови і літератури для студентів другого (магістерського) рівня освіти передбачає:

- 1) участь студента у настановній конференції з педагогічної практики;
- 2) розуміння студентом високої відповідальності щодо подальшої педагогічної діяльності, прояв творчої ініціативи, організованості, дисциплінованості, педагогічного такту в усіх навчальних ситуаціях під час навчальної педагогічної практики;
- 3) обрання теми індивідуального науково-дослідницького завдання з методики навчання української мови або літератури в закладах загальної

- середньої освіти;
- 4) складання індивідуального плану роботи, затвердження його груповим методистом навчальної педагогічної практики;
 - 5) відвідування уроків учителів ЗЗСО з української мови і літератури, активна участь в їх аналізі;
 - 6) створення розгорнутих планів-конспектів уроків з української мови та української літератури;
 - 7) розроблення та виготовлення необхідних для проведення уроків допоміжних засобів навчання (структурно-логічних схем, роздаткової наочності, презентації за конкретною темою, карток, самостійних завдань у вигляді таблиць тощо);
 - 8) проведення пробних уроків української мови та літератури, самоаналіз;
 - 9) підготовка доповідей і виступи з ними на методичних семінарах з методики навчання української мови та літератури та психолого-педагогічних аспектів,

Навчальна педагогічна практика української мови і літератури проводиться без відриву від навчального процесу, терміни її встановлюються відповідно до навчального плану і графіку навчального процесу.

КОНТРОЛЬ результатів діяльності студентів-практикантів

Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів).

Основними критеріями оцінювання результатів педагогічної практики є:

- а) ступінь сформованості професійно-методичних умінь;
- б) рівень теоретичного осмислення своєї практичної та науково-дослідницької діяльності: її мети, змісту, методів.

Для оцінки результатів педагогічної практики використовуються такі методи:

- 1) спостереження за участю студентів-практикантів в обговоренні відвіданих уроків української мови та літератури під час педагогічної практики;
- 2) аналіз якості проведення пробних уроків, роботи студентів на методичних семінарах, індивідуальних консультаціях стосовно виконання завдань, що передбачені програмою практики;
- 3) аналіз результатів науково-дослідницької роботи студентів;
- 4) самооцінка студентами своєї підготовленості до практичної та науково-дослідницької роботи та її якості;
- 5) аналіз документації студентів з педагогічної практики.

Поточний контроль роботи студентів у період навчальної педагогічної практики здійснюється регулярно керівником практики шляхом контролю за виконанням графіка проходження практики.

Наприкінці педагогічної практики по її повному завершенні студенти звітують про виконання її програми та отримують залік.

Перелік звітної документації

- 1) звіт за результатами практики (має містити відомості про виконання усіх розділів програми практики),
- 2) індивідуальний план,
- 3) розгорнутий аналіз одного уроку української мови та одного уроку української літератури,
- 4) план-конспект одного уроку української мови та одного уроку української літератури,
- 5) приклади засобів навчання до розроблених уроків української мови та української літератури,
- 6) звіт про виконану роботу практики з психолого-педагогічних аспектів,
- 7) аналіз виховного заходу,
- 8) аналіз-презентація відповідного нормативного документа.

Підбиття підсумків педагогічної практики студентів проводиться шляхом:

- 1) аналізу звітної документації студентів;
- 2) виведення остаточної оцінки за практику для кожного студента;
- 3) проведення підсумкових «круглих столів»/обговорення результатів практики на підсумковій конференції та засіданні кафедри.

Критерії оцінювання результатів з навчальної педагогічної практики студентів другого (магістерського) рівня

За результатами навчальної педагогічної практики студент отримує залік («зараховано» / «не зараховано»), а також оцінку у 100-бальній шкалі, в системі ЄКТС. Оцінювання за **100-бальною шкалою** здійснюється так:

- 1) спостереження студента за роботою вчителів української мови та літератури, аналіз уроків та виховних заходів з української мови та літератури, створення планів-конспектів уроків – **максимум 70 балів** (з них: навчальна робота – максимум 40 балів; позааудиторна робота з української мови і літератури – максимум 30 балів); науково-дослідна робота, участь у роботі методичних семінарів – **максимум 30 балів**.

№ з/п	Критерії	Макс. кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	Навчальна робота	40	1. Індивідуальний план студента виконано повністю. 2. Студент має записи усіх відвіданих ним уроків, проведених учителями, здійснення їх аналізу. 3. Студент брав активну участь в аналізі відвіданих уроків. 4. Студент систематично виготовляв допоміжні засоби навчання для уроків, виявляючи творчий підхід до їх розробки. 5. Студент подав звітну документацію повним обсягом і вчасно.	36 – 40

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний план студента виконано повністю. 2. Студент має записи усіх відвіданих ним уроків, проведених учителями, здійснення їх аналізу. 3. Студент брав активну участь в аналізі відвіданих уроків. 5. Студент систематично виготовляв допоміжні засоби навчання для уроків, виявляючи у більшості випадків творчий підхід до їх розробки. 6. Студент подав звітну документацію повним обсягом і вчасно. 	33 – 35
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний план студента з навчального аспекту педагогічної практики виконано повністю. 2. Студент не має усіх записів відвіданих ним уроків, проведених викладачами. 3. Якість складених студентом планів-конспектів уроків задовільна. 4. Студент не завжди брав активну участь в аналізі відвіданих уроків. 5. Студент часто виготовляв допоміжні засоби навчання для уроків, спираючись на зразки. 6. Студент подав звітну документацію повним обсягом і вчасно. 	30 – 32
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний план студента з навчального аспекту педагогічної практики виконано не в повному обсязі, але не менше ніж на 75 %. 2. Студент має розгорнуті плани-конспекти не всіх уроків, а також записи не всіх відвіданих ним уроків, проведених учителями. 3. Якість складених студентом планів-конспектів уроків задовільна. 4. Студент несистематично брав участь в аналізі відвіданих уроків. 5. Студент за необхідністю виготовляв допоміжні засоби навчання для уроків, спираючись на зразки. 6. Студент подав необхідну звітну документацію вчасно або із запізненням. 	26 – 29
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний план студента з педагогічної практики виконано обсягом не менше ніж на 50 %. 2. Студент має розгорнуті плани-конспекти не всіх уроків, а також записи не всіх відвіданих ним уроків, проведених учителями. 3. Якість складених студентом планів-конспектів уроків задовільна. 4. Студент епізодично брав участь в аналізі відвіданих уроків. 5. Студент зрідка виготовляв допоміжні засоби навчання, спираючись на зразки. 6. Студент подав усю необхідну документацію із запізненням. 	24 – 25

			<p>1. Індивідуальний план студента з педагогічної практики без поважних причин виконано менше ніж на 50 %.</p> <p>2. Студент має схематичні плани деяких уроків, у нього відсутні записи відвіданих ним уроків, проведених учителями.</p> <p>3. Якість складених студентом планів-конспектів уроків незадовільна.</p> <p>4. Студент не брав участі в аналізі відвіданих уроків.</p> <p>5. Студент зрідка виготовляв допоміжні засоби навчання, спираючись на зразки.</p> <p>6. Студент подав звітну документацію не в повному обсязі. Якість документації незадовільна, або задовільна, але подана із запізненням.</p>	1– 23
			Індивідуальний план не виконано. Звітну документацію не подано.	0
2	Позааудиторна (виховна) робота з української мови і літератури	10	<p>1. Студент має записи усіх відвіданих ним заходів з УМ і УЛ, проведених учителями, для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складених студентом розробок з УМ і УЛ висока.</p> <p>3. Студент брав активну участь в аналізі відвіданих виховних заходів.</p>	9-10
			<p>1. Студент має виготовлені ним допоміжні засоби для проведення виховних заходів з УМ і УЛ, а також записи усіх відвіданих ним заходів з УМ і УЛ, проведених учителями, для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складених студентом розробок з УМ і УЛ достатня.</p> <p>3. Студент брав активну участь в аналізі відвіданих виховних заходів.</p>	8
			<p>1. Студент має виготовлені ним допоміжні засоби для проведення виховних заходів з УМ і УЛ, але не має усіх записів відвіданих ним виховних заходів з УМ і УЛ, проведених учителями.</p> <p>2. Якість складених студентом розробок з УМ і УЛ достатня.</p> <p>3. Студент не завжди брав активну участь в аналізі відвіданих виховних заходів.</p>	7
			<p>1. Студент має не всі виготовлені ним допоміжні засоби для проведення виховних заходів з УМ і УЛ, а також не всі записи відвіданих ним заходів з УМ і УЛ, проведених учителями.</p> <p>2. Якість складених студентом розробок з УМ і УЛ достатня або задовільна.</p> <p>3. Студент несистематично брав участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.</p>	6
			<p>1. Студент має не всі виготовлені ним допоміжні засоби для проведення виховних заходів з УМ і УЛ, а також не всі записи відвіданих ним заходів з УМ і УЛ, проведених учителями.</p> <p>2. Якість складених студентом розробок з УМ і УЛ задовільна.</p> <p>3. Студент зрідка брав участь в аналізі відвіданих виховних заходів.</p>	1-5

			<p>1. У студента відсутні записи відвіданих ним заходів, проведених учителями.</p> <p>2. Якість складених студентом розробок з УМ і УЛ незадовільна.</p> <p>3. Студент не брав участь в аналізі відвіданих виховних заходів.</p>	0
3.1	Науково-дослідна робота з методик и викладання української мови і літератури	20	Студент брав активну участь у роботі методичних семінарів, зокрема виступав з доповідями, а також виконав дослідницькі завдання повним обсягом.	18-20
			Студент брав активну участь у роботі методичних семінарів, зокрема виступав з доповідями, а також виконав дослідницькі завдання.	16-17
			Студент виступав з доповідями, але не завжди активно брав участь в обговоренні, а також виконав дослідницькі завдання.	15
			Студент несистематично брав участь у роботі методичних семінарів, виступав з доповідями, а також не повним обсягом виконав дослідницькі завдання	13-14
			Студент епізодично брав участь у роботі методичних семінарів, виступав з доповідями, а також частково виконав дослідницькі завдання.	12
			Студент не брав участі в роботі методичних семінарів і не виступав з доповідями. Студент виконав дослідницькі завдання на низькому рівні.	1 – 11
			Індивідуальний план не виконано.	0
4.1	Підготовка доповіді та виступ із нею на методичному семінарі	20	зміст роботи повністю відповідає темі і розкриває її, наявні авторські узагальнення і висновки; доповідь на методичному семінарі супроводжується якісно виконаною мультимедійною презентацією	18-20
			зміст роботи повністю відповідає темі і розкриває її, авторські узагальнення і висновки виконані на достатньому рівні; доповідь на методичному семінарі супроводжується мультимедійною презентацією;	16-17
			зміст роботи відповідає темі, якість авторських узагальнень і висновків достатня; доповідь на методичному семінарі супроводжується мультимедійною презентацією;	15
			зміст роботи повністю відповідає темі, загалом розкриває її, рівень авторських узагальнень і висновків недостатній; доповідь на методичному семінарі супроводжується мультимедійною презентацією;	13-14
			зміст роботи поверхово розкриває її тему, рівень авторських узагальнень і висновків задовільний; доповідь на методичному семінарі супроводжується мультимедійною презентацією, яка є неповною;	12
			зміст роботи неповністю відповідає темі, частково розкриває її, рівень авторських узагальнень і висновків низький або відсутній; доповідь на методичному семінарі не супроводжується мультимедійною презентацією	1 – 11
			доповідь відсутня або її зміст не відповідає темі	0
4.2	Аналіз виховного заходу	10	аналіз виховного заходу глибокий, відповідає запропонованому плану, містить самостійні висновки та пропозиції, критичний	9-10

		аналіз проведеного заходу достатньо глибокий, відповідає запропонованому плану, містить самостійні судження, критичний	8
		в аналізі проведеного заходу не вистачає самостійних суджень і критичності	7
		глибина аналізу виховного заходу задовільна	6
		глибина аналізу проведеного виховного заходу низька або незадовільна	1-5
		виховний захід не відвідано	0
Усього		100 балів	

Згідно з Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) навчальні завдання, визначені програмою педагогічної практики, звітні документи з педагогічної практики мають бути виконані самостійно; необхідно надавати посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методи досліджень і джерела інформації. У разі виявлення факту порушення студентом академічної доброчесності безпосередньо під час проходження педагогічної практики і підсумкового контролю з педагогічної практики науково-педагогічний працівник (груповий методист) припиняє проходження здобувачем освіти контролю, йому / їй повідомляється про встановлення факту порушення академічної доброчесності. Науково-педагогічний працівник згідно зі встановленими цією програмою критеріями оцінювання виставляє студентові, який порушив академічну доброчесність, 0 (нуль) балів (у 100-бальній шкалі) і відмітку «не зараховано» за проходження педагогічної практики

Отже, максимальний рейтинговий бал студента-практиканта за результатами практики становить **100 балів**. Підсумкова оцінка «зараховано» / «не зараховано» та оцінка за шкалою ЄКТС виставляються так:

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види діяльності під час педпрактики	Оцінка ЄКТС	
90 – 100	A	«Зараховано»
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	«Не зараховано»

Інформаційний обсяг практик.

Змістовий модуль 1.

1.1. Освітньо-виховна робота студентів-практикантів у закладі загальної середньої освіти.

- 1) Вивчення документації, за якою працює вчитель української мови і літератури (модульна програма, робоча навчальна програма з предмета, календарно-тематичні планування, наочність, методичні розробки).
- 2) Ознайомлення з навчально-методичними комплексами / підручниками та методичними посібниками.
- 3) Відвідування уроків, що проводяться вчителями ЗЗСО.
- 4) Проведення спостережень та аналізу відвіданих уроків з української мови та літератури.
- 5) Проведення спостережень та аналізу позакласних заходів з української мови та літератури.
- 6) Виготовлення необхідної наочності з української мови та літератури.
- 7) Укладання планів-конспектів уроків з української мови та української літератури, самоаналіз їх.
- 8) Проведення пробних уроків/ фрагментів уроків.

Змістовий модуль 2.

2.1. Науково-дослідницька робота студентів-практикантів:

- 1) Вивчення наукової методичної літератури з метою підвищення професійного рівня.
- 2) Участь у роботі методичних семінарів, виступи на методичних семінарах.
- 3) Проведення наукового аналізу теоретичного матеріалу, що вивчається, з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями.
- 4) Виконання наукового дослідження з української мови або літератури.

2.2. Науково-дослідницька робота студента.

- 1) Опрацювання основних і допоміжних наукових джерел.
- 2) Участь у науково-методичних семінарах.
- 3) Участь у наукових конференціях.

Опитування студентів

Навчальна педагогічна практика української мови і літератури у підготовці студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти до професійної діяльності є не лише черговим етапом навчання у закладі вищої освіти, а й важливим показником їхньої здатності до виконання функцій учителя.

Оскільки компетентнісний підхід передбачає набуття досвіду педагогічної діяльності в умовах, максимально наближених до практичної роботи вчителя, важливим аспектом педагогічної практики є опитування самих студентів-практикантів.

Результатом такого опитування є з'ясування проблемних питань, що виникали у студентів під час практики, розв'язання проблемних навчальних ситуацій, пов'язаних із недостатністю досвіду, необхідністю ретельно пропрацювати усі робочі моменти, що виникають під час практики, а також

проблеми, пов'язані з організацією практики, якістю роботи її керівників. Не слід забувати, що студенти-практиканти мають справу з реальними дітьми в закладі загальної середньої освіти, які вносять у процес педагогічної практики момент суб'єктивності, непередбачуваності й експромту. Реакція студентів, успішні й неуспішні (на думку студентів) рішення у нестандартних ситуаціях, можливі виходи з цих ситуацій, практичні запитання до керівника практики також можуть стати предметом опитування і обговорення.

Оприлюднення результатів опитування

На настановній конференції перед початком виробничої педагогічної практики студентам обов'язково роз'яснюють, що заклад загальної середньої освіти – це максимально відкрита установа, зі своїми правилами поведінки, традиціями, нормами. І діяльність студентів стає частиною цієї публічної педагогічної діяльності.

Оприлюднення результатів опитування має стати частиною такої педагогічної публічності, максимальної відкритості усіх учасників практики (керівників практики, студентів, педагогів школи, батьків, учнів) до розуміння тих моментів практики, над якими студентам ще ватро працювати, і ефективних ситуацій, які студенти можуть вважати успішними.

За згодою сторін, учасників педагогічної практики, результати опитування можуть бути розміщені не лише в колективній групі в соціальних мережах, у вайбері, у спільній електронній пошті тощо, а й бути розміщеними на сайті університету для наочності та швидкого реагування керівників практики (а за потреби – і керівників Університету).

Рекомендована література

Основна

1. Волошинова, Н. Й. (Ред.). (2002). *Наукові основи методики літератури*. Ленвіт.
2. Горошкіна, О. М., Бондаренко, Н. В., & Попова, Л. О. (2020). *Методика компетентнісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею на рівні стандарту*. КОНВІ ПРИНТ.
3. Кучеренко, І. (2014). *Теоретичні і методичні засади сучасного уроку української мови в основній школі*. ФОП Жовтий О.О.
4. Кучерук, О. (2011). Система методів навчання української мови в основній школі : теорія і практика. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.
5. Пасічник, Є. А. (2000). *Методика викладання літератури в середніх навчальних закладах*. Ленвіт.
6. Пентилюк, М. І. & Окуневич, Т. Г. (2006). *Методика навчання української мови у таблицях і схемах*. Ленвіт.
7. Токмань, Г. Л. (2012). *Методика навчання української літератури в середній школі*. Видавничий центр «Академія».
8. Шуляр, В. (2016). *Сучасний урок української літератури : теорія, методика, технологія*. Іліон.

Додаткова

1. Бакум, З. П. (2008). *Теоретико-методичні засади навчання фонетики української мови в гімназії*. Видавничий дім.
2. Бондаренко, Ю. (2017). *Загальна модель шкільного навчання української літератури*. Рівне.
3. Бондаренко, Ю. І. (2009). *Теорія і практика навчання української літератури на філософсько-історичних засадах у старших класах загальноосвітньої школи*: Видавництво НДУ ім. М.Гоголя
4. Бурмістров, А. О. (2019). Формування національної самосвідомості молоді в Україні: соціально-педагогічний аспект. *Виховна робота в школі*, № 11, 181–185.
5. Гальонка, О. (2011). *Позакласна робота з української літератури*. Харків.
6. Горошкіна, О. М. (2010). *Сучасний урок української мови: від планування до проведення*. Основа.
7. Горошкіна, О. М., Кузьмішина, О. С., Мордовцева, Н. В. & Нікітіна, А. В. (2009). *Формування мовної особистості учня*. СПД Резніков В. С.
8. Градовський, А. (2011). *Українська палітра на європейському тлі : формування у майбутніх учителів-словесників навичок компаративного аналізу художнього твору*. Ант.
9. Грибан, Г. В, & Кучерук О. А. (2010). *Практикум з методики викладання мови (2-е вид)*. Кондор.
10. Гук, К. О. Професійне вдосконалення педагога у контексті концепції «Нова українська школа». <https://naurok.com.ua/stattya-profesiynne-vdoskonalennya-pedagoga-u-konteksti-konceptsi-novo-ukra-nsko-shkoli-9589.html>
11. Гулевич, Л. (2014). *Методика навчання української літератури. Практикум*. Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка.
12. Державний стандарт початкової освіти (2018). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
13. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
14. Державний стандарт профільної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-derzhavnoho-standartu-profilnoi-serednoi-osvity-851-250724>
15. Дороз, В. Ф. (2008). *Методика викладання української мови*. Центр навч. літ-ри.
16. Єрмакова, Н. (2000). *Позакласна робота з української літератури*. Донецьк.
17. Жила, С. (2004). *Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи : монографія*. Чернігів.

18. Жила, С., Лілік О. (2014). *Вивчення історичних творів у школі*. Чернігів.
19. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. (2003). Ленвіт.
20. Закон України «Про освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
21. Закон України «Про повну загальну середню освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
22. Іванишин, В. (2003). *Пізнання літературного твору*. Дрогобич.
23. Калошин, В. Ф., Гоменюк, Д. В. (2019). Вікова криза: Що робити? *Виховна робота в школі*, 7, 25–26.
24. Караман, С. О. (2000). *Методика навчання української мови в гімназії*. Ленвіт.
25. Коваль, Г. П., Деркач Н. І., & Наумчук М. М. (2008). *Методика викладання української мови*. Астон.
26. Когут, О. І. (Упор.). (2005). *Інноваційні технології навчання української мови і літератури*. Астон.
27. Кочан, І. М. & Захлюпана, Н. М. (2015). *Словник-довідник з методики викладання української мови*. Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка.
28. Кузьменчук, І. (Упор.). (2006). *Інноваційні технології та сучасний урок літератури*. Шкільний світ.
29. Куцевол, О. М. (2009). *Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія)*. Освіта України.
30. Микитюк, В. (2015). *Методика тестування знань та умінь з української літератури*. ЛНУ імені Івана Франка.
31. Микитюк, В. (2011). *Практикум з методики викладання української літератури*. ЛНУ імені Івана Франка.
32. Мхитарян, О. (2014). *Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури*. Іліон.
33. Нежива, Л. Л. (2016). *Теорія і практика вивчення літературних напрямів українського письменства в школі*. ПНПУ ім. В. Г. Короленка.
34. Нежива, Л., & Неживий О. (2006). *Література рідного краю*. Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка.
35. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
36. Онопрієнко, О. В. (2021). *Нова українська школа: інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи : навч.-метод. посіб.* Ранок.
37. Омельчук, С. А. (2014). *Навчання морфології української мови на засадах дослідницького підходу: теорія і практика*. Генеза.
38. Остапенко, Н. М. (2011). *Технологія сучасного уроку рідної мови: навчальний посібник*. Академія.
39. Панченко, В. (2000). *Урок літератури*. ДЛАУ.

- 40.Пентилюк, М. І. (Ред.). (2000). *Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах*. Ленвіт.
- 41.Пентилюк, М. І. (Ред.). (2011). *Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах*. Ленвіт.
- 42.Пентилюк, М. І. (Ред.). (2015). *Словник-довідник з української лінгводидактики*. Ленвіт.
- 43.Пентилюк, М. І., Караман, С. О. , Караман, О. В. , Горошкіна, О. М. (2009). *Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах*. Ленвіт.
- 44.Плиско, К. М. (1995). *Принципи, методи і форми навчання української мови*. Основа.
- 45.Плиско, К.М. (2001). *Теорія і методика навчання української мови в середній школі*. Харків.
- 46.Потапенко, І. (2023). STEM-освіта в початковій школі: від навчальної моделі до реального уроку. (О. Елькін, О., О. Масалітіна, Ред.). (К. Ремез упорядкув.). Електронне видання. ГО «EdCamp Ukraine».
- 47.Приходченко, С. (2011). *Факультативи з української мови і літератури*. Основа.
- 48.Рускуліс, Л. В. (2020). *Бібліографічний гід: методичний каталог із лінгводидактики*. Іліон
- 49.Ситченко, А. Л. (2011). *Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах*. Ленвіт.
- 50.Ситченко, А., Шуляр В., & Гладишев В. (2008). *Методика викладання літератури : термінологічний словник*. Ін Юре.
- 51.Соловей, М. І., Ніколаєва, С. Ю., Кудіна, В. В., Демчук, В.С., Борецька, Г.Е., & Таранік-Ткачук, К.В. (2020). Педагогічна практика студентів у закладах загальної середньої освіти (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти): навчальний посібник. Видавничий центр КНЛУ.
- 52.Степанишин, Б. І. (1995). *Викладання української літератури в школі : метод. посібник для вчителя*. Проза.
- 53.Степанишин, Б. І. (1999). *Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка в школі: Методична трилогія*. Проза.
- 54.Токмань, Г. (2016). *Екзистенціально-діалогічне прочитання художнього тексту*. Лисенко М. М.
- 55.Токмань, Г. Л. (2016). *Методика викладання української літератури в старшій школі*. Міленіум.
- 56.Уліщенко, В. (2011). *Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі*. Вид-во НПУ імені МП Драгоманова.
- 57.Форманова, С., Хаценко, Л. & Романюк, І. (2009). *Розбіжності у вивченні синтаксису в школі й виші*. Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова.
- 58.Чеховська, Л. (2010). *Проектне навчання на уроках української літератури у середній школі*. Запоріжжя.

59. Яценко, Т. О. (2016). *Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)*. Педагогічна думка.

Рекомендовані Інтернет-ресурси

1. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка та психологія <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua>
2. Всеукраїнська школа онлайн (вебплатформа для дистанційного та змішаного навчання учнів та методичної підтримки вчителів) <https://www.youtube.com/@user-cu2je9cb2x/featured>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. <https://dnpb.gov.ua/ua>
4. Електронні версії підручників <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pruchnikv>
5. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-instruktivno-metodichni-rekomendaciyi-shodo-vikladannya-navchalnih-predmetivintegrovanih-kursiv-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>
6. Модельні навчальні програми для 5-9 класів нової української школи <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
7. Навчальні програми для 6-9 класів <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
8. Навчальні програми для 10-11 класів <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
9. Сайт Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua>
10. Салтишева, В. М., & Черній, А. Л. (Ред.). (2022). *Нова українська школа: путівник для вчителя 5–6 класів*. РОІППО, <https://drive.google.com/file/d/1Y-5AJun7T-Gptif4GdQtOino6Zif00Rv/view>
11. Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена Наказом МОНУ від 20 квітня 2018 року № 405 <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-ii-stupenya>

Зразки документації студента-практиканта

Додаток 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Груповий методист

(ПІБ, посада, вчене звання)
« ___ » _____ 202__ р.

Індивідуальний план студента/ки-практиканта/ки I курсу філологічного факультету освітніх технологій

_____ (ПІБ)
на період практики з _____ до _____ 20__ р.
освітня робота проводиться у _____ класі _____
(назва ЗЗСО)

Розділ	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітки про виконання
I	1. Участь у настановній навчально-методичній конференції з педагогічної практики, груповій роботі з методистом (ПІБ) 2. Знайомство із ЗЗСО, заступником директора ЗЗСО з науково-методичної роботи (ПІБ), вчителями ЗЗСО (ПІБ). 3. Ознайомлення з календарно-тематичним планування вчителя української мови (ПІБ) та вчителя української літератури (ПІБ), конспектами їхніх уроків. 4. Знайомство з учнями _____ класу, із планом роботи класного керівника (ПІБ), особовими справами учнів класу. 5. Ознайомлення з порядком ведення класного журналу. 6. Складання індивідуального плану та його затвердження. 7. Обрання теми позакласного заходу з предмета та науково-дослідницької роботи.		
II	Освітня робота з української мови та літератури 1. Складання тематичного плану уроків з української мови та літератури на період практики (зазначення авторів підручників, за якими працюють учні класу). 2. Відвідування уроків учителів з української мови та літератури, їх аналіз. 3. Відвідування позакласних заходів з української мови та літератури, які проводять вчителі, їх аналіз.		
III	Позакласна виховна робота		

	<p>1. Ознайомлення з системою освітньої роботи в _____ класі ЗЗСО (<i>назва</i>).</p> <p>2. Ознайомлення з системою роботи класного керівника _____ класу (<i>ПІБ</i>).</p> <p>3. Вивчення учнів _____ класу.</p> <p>4. Відвідування позакласних виховних заходів з предмета, які проводять учителі, їх аналіз.</p>		
IV	<p>Науково-дослідницька робота з методики навчання української мови та літератури</p> <p>1. Підготовка доповідей на наукові семінари з методологічних проблем: (<i>вказати тему</i>)</p> <p>2. Проведення дослідження та виконання методичного дослідницького завдання на тему (<i>вказати тему</i>)</p> <p>3. Виступ на методичному семінарі з психолого-педагогічних аспектів (з підготовленою доповіддю з окремого питання у вигляді презентації, участь в обговоренні інших питань).</p>		
V	<p>Психолого-педагогічний аспект практики</p> <p>1. Виступ на методичному семінарі з психолого-педагогічних аспектів (з підготовленою доповіддю з окремого питання у вигляді презентації, участь в обговоренні інших питань).</p> <p>2. Аналіз Стандартів початкової, базової і профільної середньої освіти, модельних програм навчальних дисциплін, робочих програм навчальних дисциплін, створених і оприлюднених закладами загальної середньої освіти (Українська мова та Українська література)</p> <p>3. Педагогічний аналіз одного із самостійно відвіданих онлайн-виховних заходів для учнів закладів загальної середньої освіти.</p>		
VI	<p>1. Звіт про результати практики на засіданні педагогічної ради школи.</p> <p>2. Підготовка звітної документації з практики.</p> <p>3. Участь у підсумковій конференції з педагогічної практики в університеті.</p>		

Спостереження уроків з української мови та літератури

№	Урок	Тема уроку	Дата	Клас	Учитель-предметник
1.	Українська література				
2.	Українська мова				
3.	Українська література				
4.	Українська мова				
5.			

Рекомендації до оформлення результатів спостереження та аналізу уроку

Аналіз навчального заняття з української мови/ літератури, проведеного

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ учителя або студента-практиканта в орудному відмінку

Прізвище, ім'я, по батькові студента-практиканта, який відвідав заняття:

Дата _____, клас _____

Тема заняття. _____

Тип уроку: _____

Хронометраж:

1. Організаційний момент – 5 хв.
2. Актуалізація опорних знань – 10 хв.
3. Вивчення нового матеріалу – 10 хв.
4. Здоров'язберезувальні технології – 5 хв.
5. Закріплення нового матеріалу – 10 хв.
6. Підбиття підсумків уроку – 3 хв.
7. Домашнє завдання – 2 хв.

Аналіз

Схема 1

1. Тема уроку і його навчальна та виховна мета (як доведена до учнів).
2. Тип уроку і його структура. Час, що відводиться на окремі види навчальної роботи.
3. Організація опитування. Характер і послідовність запитань учителя. Як виправляються помилки у відповідях учнів, активність класу, прийоми активізації уваги та уяви учнів. Оцінка відповідей учнів та її мотивування.
4. Спосіб перевірки домашніх завдань (методика перевірки письмових робіт, характер помилок, їх аналіз та виправлення, оцінка виконаних робіт).
5. Вивчення нового матеріалу: наукова та методична чіткість (доступність) його, зв'язок викладеного матеріалу із сучасністю, відповідність методів до теми уроку, характеру матеріалу та розвитку учнів і логічність, чіткість, ясність викладу, висновків і формулювань, емоційність, образність, виразність мовлення вчителя, використання наочності, активність учнів, розвиток їх самостійності.
6. Організація закріплення вивченого матеріалу на уроці (що саме взято для закріплення), виконання вправ, запитання, практичні завдання (тести).
7. Домашнє завдання (характер завдань, відповідність до змісту уроку, посиленість завдань для учнів та його доступність).

8. Контакт учителя з учнями, Голос, манера, тон, педагогічний такт, стриманість, вимогливість, чуйність учителя, заходи впливу на учнів. Чи зроблено підсумок у кінці уроку?

9. Поведінка учнів на уроці. Інтерес, увага, старанність, дисципліна на уроці.

10. Використання наочності, підручників, посібників і новинок методичної літератури у проведенні уроку.

Загальний висновок

Схема 2

I. Цілеспрямованість заняття:	
визначити цілі заняття	
визначити тип і вид заняття	
встановити відповідність цілей заняття його місцю у тематичному циклі занять.	
II. Структура та зміст заняття:	
визначити ланцюжок навчальних ситуацій	
співвіднести послідовність етапів заняття з поставленими цілями	
дати детальну характеристику зафіксованих етапів заняття.	
A. Початок заняття:	
оцінити мотиваційний і навчальний потенціал початку заняття, його відповідність рівню підготовки студентів	
визначити використані прийоми, обґрунтувати їх відповідність поставленим цілям та ефективність	
охарактеризувати комунікативну поведінку викладача та студентів.	
B. Основна частина заняття (з урахуванням конкретних компонентів, включених до цього заняття):	
<i>а) вивчення нового навчального матеріалу:</i>	
оцінити вмотивованість і практичну спрямованість мовленнєвого матеріалу	
визначити використані методи й прийоми подачі матеріалу, їх відповідність етапам формування мовленнєвих навичок	
назвати використані прийоми поточного контролю на конкретному етапі та оцінити їх відповідність поставленим цілям	
охарактеризувати комунікативну поведінку викладача та активність студентів;	
<i>б) виконання практичних завдань:</i>	
визначити використані методи, прийоми, їх відповідність поставленим цілям;	
назвати типи і види вправ, використаних для формування мовленнєвих умінь і навичок, оцінити їх адекватність у практичних мовленнєвих ситуаціях;	
оцінити раціональність вибору типів і видів вправ, їх послідовності з урахуванням труднощів засвоєння мовного і мовленнєвого матеріалу студентами певної академічної групи;	

визначити види поточного контролю та їх адекватність поставленим цілям;	
оцінити комунікативну поведінку викладача та студентів;	
<i>V. Самостійна робота</i>	
визначити форми і види роботи, що сприяють розвитку самостійності учнів	
оцінити своєчасність і чіткість пояснення домашнього завдання, його посильність для учнів	
<i>Г. Завершення заняття:</i>	
які техніки формувального оцінювання застосовані, як учні залучені до підбиття підсумків	
оцінити об'єктивність і вмотивованість виставлених оцінок	
III. Результативність заняття:	
визначити ступінь успішності виконання плану заняття;	
встановити відповідність досягнутого на занятті рівня сформованості мовленнєвих навичок і вмінь поставленим цілям;	
оцінити психологічний клімат на занятті, настрій і зацікавленість студентів.	
IV. Рекомендації щодо вдосконалення заняття:	
щодо вибору методів і прийомів взаємодії викладача і студентів на занятті;	
щодо забезпечення вмотивованості і комунікативної спрямованості вправ, у тому числі створення типових мовленнєвих ситуацій спілкування на занятті;	
щодо вибору режимів роботи студентів на занятті;	
щодо раціонального використання допоміжних засобів, у тому числі мультимедійних;	
щодо комунікативної поведінки викладача і студентів на занятті.	

Рекомендації до оформлення конспекту залікового уроку*

Методична розробка навчального заняття з української мови/ літератури, проведеного

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ студента-практиканта в орудному відмінку

Дата ____, клас _____

Учитель-предметник: _____

Тема заняття. _____

Тип уроку: _____

Освітні цілі: _____

Розвивальні цілі: _____

Виховні цілі: _____

Програма: _____

Підручник: _____

Обладнання: лише перелік (прикладі додаються після опису перебігу уроку)

ПЛАН УРОКУ

етапи, компоненти (можна у вигляді складного плану), хронометраж обов'язково:

Варіант 1

I. Орієнтація, мотивація діяльності - 3 хв

II. Цілевизначення- 3 хв

III. Цілереалізація - 32 хв

- Актуалізація й корекція опорних знань - 7 хв
- Сприйняття й первинне усвідомлення навчального матеріалу, осмислення зв'язків і співвідношень в об'єктах вивчення - 10
- Фізкультпауза (Здоров'язбережувальні технології) – 5 хв.
- Узагальнення й систематизація знань, застосування їх у різних ситуаціях, наближених до життєвих - 10

IV. Рефлексивно-оцінювальний етап - 7 хв

- Підбиття підсумків уроку.
- Рефлексія. Цінування, оцінювання.
- Інструктаж до домашнього завдання.

Варіант 2

№	Етап, навчальна ситуація	Хронометраж	Прим.

ПЕРЕБІГ ЗАНЯТТЯ

конкретизований зміст роботи на кожному з етапів заняття

НАВЧАЛЬНА НАОЧНІСТЬ ТА ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Подаються зразки створених самостійно або авторських адаптованих до умов конкретного заняття навчально-методичних матеріалів, у тому числі подаються сторінки підручника, записи на дошці, учнівські роботи, результати формульованого оцінювання тощо.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

(у тому числі зазначаються джерела запозичених методичних матеріалів)

1. ...
2. ...

САМОАНАЛІЗ УРОКУ

1. Стисла характеристика пізнавальних можливостей учнів (загальна характеристика дисциплінованості й організованості учнів конкретного класу).
2. Характеристика ступеня складності конкретного навчального матеріалу для дітей.
3. Обґрунтування мети і завдань уроку, типу і структури уроку.
4. Підготовка основної частини уроку (зокрема обладнання, ТЗН, наочності).
5. Обґрунтування підбору визначених методів і форм організації учнів на уроці.
6. Чого вдалося досягнути на уроці.
7. Невдачі на уроці та їх причини.
8. Загальна самооцінка уроку (задоволення або незадоволення уроком).

*Рекомендації: методична розробка плану-конспекту уроку має містити:

- тему уроку;
- освітні, виховні та розвивальні цілі уроку;
- обладнання уроку;
- схематичний план уроку (зазначення етапів і компонентів уроку) і хронометраж (чіткий розподіл часу на кожен структурний елемент уроку);
- детально описаний хід уроку;
- конкретизований зміст роботи на кожному з етапів уроку;
- навчальну наочність, використання якої сприятиме кращому засвоєнню навчального матеріалу;
- укладений список використаної літератури та посилання на неї в тексті роботи.

Рекомендації до виконання завдань з психолого-педагогічного аспекту

Протягом навчальної практики з української мови студент-практикант вивчає, здійснює аналіз у складі мікрогруп нормативних документів у галузі загальної середньої освіти, оформляє його у вигляді презентації та представляє до обговорення на відповідному методичному семінарі, а також готує педагогічний аналіз онлайн виховного заходу.

На першому етапі практики відбуваються виступи студентів на методичних семінарах з підготовленою доповіддю з окремого питання у вигляді презентації, участь в обговоренні інших питань:

Тема 1. Аналіз Стандартів початкової, базової і профільної середньої освіти (Див. джерела 7, 8 і 9 у списку Літератури):

- визначте структуру стандарту, охарактеризуйте його складники;
- визначте, на яких ціннісних орієнтирах ґрунтується реалізація мети базової середньої освіти;
- охарактеризуйте освітні галузі, за якими у Державних стандартах визначено вимоги до результатів навчання учнів;
- прокоментуйте систему визначених у Державному стандарті компетентностей і програмних результатів; структуруйте компоненти, з яких складаються вимоги до обов'язкових результатів навчання;
- охарактеризуйте базовий навчальний план, його структурні компоненти. Визначте сутність варіативної частини навчального плану.

Тема 2. Аналіз модельних програм навчальних дисциплін, робочих програм навчальних дисциплін, створених і оприлюднених закладами загальної середньої освіти (Українська мова та Українська література):

- охарактеризуйте структуру відповідної програми та її зміст;
- опишіть методи навчання і контролю результатів навчання, що пропонуються тією чи тією програмою;
- виокреміть і прокоментуйте ті завдання, що пропонуються для розвитку креативності учня;
- охарактеризуйте варіативний складник модельної програми щодо змісту навчальної дисципліни та можливих шляхів його реалізації.

Керівник практики може запропонувати інші актуальні теми, крім запропонованих, для розгляду на методичному семінарі.

На другому етапі навчальної практики студент-практикант має здійснити детальний педагогічний аналіз одного із самостійно відвіданих онлайн-виховних заходів для учнів закладів загальної середньої освіти.

План аналізу:

- тема заходу, автор заходу, форма організації, відповідність заходу віковим особливостям учнів;
- виховна мета заходу, її чіткість, спрямованість на підвищення вихованості учнів;
- гуманність і демократичність відносин учителя і учнів;
- організованість початку заходу, естетичність його оформлення;
- достовірність, науковість та емоційна насиченість фактичного матеріалу, зв'язок із життям, опора на життєвий досвід учнів;
- доцільність вибору методів, прийомів, засобів виховання;
- увага, зацікавленість, активність учнів;
- наявність елементів дискусії, проблемності;
- раціональне використання наочності, мультимедійних засобів виховання;

- спрямованість заходу на розвиток особистості, загальнолюдських рис, цінностей, підвищення загальнокультурного рівня.

Звітна документація практиканта з психолого-педагогічного аспекту має містити:

- 1) звіт про виконану роботу під час практики.
- 2) аналіз онлайн-виховного заходу;
- 3) аналіз-презентація відповідного нормативного документа.

Пакет документів, який студент подає *керівнику практики з психолого-педагогічних аспектів*:

При виставленні оцінки з практики з *психолого-педагогічного аспекту практики* враховується

- 1) якість аналізу, презентації та участь в обговоренні нормативних документів загальної середньої освіти з іноземної мови на методичних семінарах;
- 2) якість аналізу онлайн-виховних заходів для учнів закладів загальної середньої освіти.

СХЕМА
звіту студента-практиканта з навчальної педагогічної практики
з української мови і літератури

ЗВІТ

студента групи _____ факультету _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

про навчальну педагогічну практику з української мови і літератури у класі _____
школи _____

Груповий методист _____

1. Кількісні результати навчальної педагогічної практики (у годинах):

а) кількість спостережень та аналізів уроків:

2 (з протоколами
спостережень) + 6 аспектних

б) участь у методичних заходах: не менше 2-х

в) кількість методичних розробок: 2 (урок мови, урок літератури, у парах/групах)

г) участь у моделюванні та аналізі уроків: 2 (1 в аудиторії + 1 онлайн)

д) інші види роботи:

2. Початковий етап педагогічної практики: участь у настановній конференції; інструктаж з техніки безпеки; підготовка індивідуального плану роботи.

3. Навчальна робота: загальна характеристика та опис результатів виконання завдань індивідуального плану;

- 1) робота з робочими програмами з української мови і літератури, підручниками, методичними розробками;
- 2) спостереження та аналіз уроків з української мови і літератури;
- 3) розробка конспектів уроків та моделювання фрагментів, самоаналіз;
- 4) аналіз змодельованих фрагментів уроків, відгук про участь у моделюванні;

4. Методична робота: загальна характеристика та результати участі в методичних заходах, тема виступу на методичних семінарах; вивчена література з теми.

5. Загальний висновок та пропозиції щодо покращення організації навчальної практики.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ГРУПОВОГО МЕТОДИСТА

СХЕМА

звіту керівника практики – групового методиста про результати навчальної педагогічної практики з української мови і літератури студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти

Звіт підготував груповий методист _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
_____ групи _____ факультету _____

1. Якісні та кількісні результати навчальної педагогічної практики

№ п/п	Прізвище, ім'я по батькові	Оцінка/ бал				Кількість відвіданих практикантом занять учителів	Кількість відвіданих практикантом позакласних заходів	Кількість виступів на наукових семінарах	Кількість проведених аналізів уроків і позакласних заходів груповим методистом
		5	4	3	2				
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11
Разом:									

2. Трудова дисципліна студентів у період навчальної педагогічної практики, ставлення до майбутньої професії. Прізвище та ініціали студентів, які приступили до педагогічної практики із запізненням (вказати причину), які не виконали програму навчальної педагогічної практики (вказати причину невиконання).

3. Якість проведення початкового, основного і завершального етапів навчальної педагогічної практики.

4. Проведення методичного семінару з методики навчання української мови і літератури (тематика, ефективність).

5. Висновки групового методиста про роботу студентів-практикантів.

6. Види роботи методиста зі студентами-практикантами, індивідуальна робота з ними, проведення спеціальних заходів, спрямованих на покращення навчальної педагогічної практики та усунення недоліків.

7. Загальна оцінка організації та проведення навчальної педагогічної практики з української мови і літератури. Недоліки та пропозиції щодо усунення недоліків організації навчальної педагогічної практики з української мови і літератури.

Дата

підпис групового методиста

**ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ З ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНИХ АСПЕКТІВ**

СХЕМА

**звіту керівника практики з психолого-педагогічних аспектів
про результати навчальної педагогічної практики з української мови і літератури
студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти**

_____ групи _____ курсу факультету _____

Керівник практики з психолого-педагогічних аспектів _____

1. Якісні результати навчальної педагогічної практики, аналіз ставлення студентів-практикантів до виконання завдань практики.
2. Прізвище та ініціали студентів, які не виконали програму педагогічної практики (вказати причини невиконання).
3. Трудова дисципліна студентів у період навчальної педагогічної практики, ставлення до майбутньої професії.
4. Якість проведення початкового, основного і заключного етапів навчальної педагогічної практики.
5. Види роботи керівника практики з психолого-педагогічних аспектів зі студентами-практикантами (індивідуальна робота / проведення спеціальних заходів, спрямованих на покращення навчальної педагогічної практики та усунення недоліків).
6. Недоліки організації та проведення навчальної педагогічної практики.
7. Пропозиції щодо усунення недоліків організації навчальної педагогічної практики.

Дата

*підпис керівника практики
з психолого-педагогічних аспектів*